

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónap „ 20

Mindenfelé szólnak az ágyuk.

Ropognak mindenfelé a puskák.

A szövetséges hadak fegyverei mindenfelé győzelmet arattak.

Porba hull Páris, a városok gyöngye. Meghajol a büszke fő, a francia nemzet feje.

Belgiumot sok hatalmas, erős várával együtt elfoglalták a német és francia csapatok. Közbejött a franciák mellett egy-egy angol hadsereget is löknek vernek a németek, a mi hű szövetségeseink.

Ha ez irányban győznek, akkor nagyobb erővel nyomulnak keletre is az oroszok ellen.

Ámbár eddig is, anélkül is nyomul már keletre Oroszországba a német katonaság fele. Vele egy fővonalban, egy hosszú vonalra nyúlva harcol az osztrák-magyar katonaság az oroszokkal szemben.

Hosszu vonal! Egy óriási nagy téli, Königsbergől Bukovina keleti szögletéig, Novoselicáig, mintegy ezer kilométer!

Ezt az ezer kilométer vonalat tartják megállva a német és osztrák-magyar katonák.

Hányan lehetnek innen és túl? Több millió.

Hízen a német katonaságnak nagy része Belgium Franciaországba nyomult s amíg az osztrák-magyar katonák még nem kerekedtek föl eléggé északra; az időben az oroszok egy kissé hőködve benyomultak északon Königsberg felé s a közepén Lembergig.

Az utóbbi napokban, a legkeletrőbb, ránk nézve a legfontosabb csatamezőről, Csernovic vidékéről egy haditudósító közvetlen szemléletből, ami dicső katonáink vitézségét festi, miként verték le a nagyobb számú ellenséget és kergettek vissza a csak maga a tudósító kétezer orosz foglyot számlált meg, amint hozták őket Csernovicba.

A magyar katonáknak a fegyverei élet is a dicsőség csókogalja.

Még nem hullt ki a magyar vér, Ereje ezer év múltán is visszavisszatér.

Oh, régi dicső, nagy magyarok! Nem gyáva unokáknak nap-ósei! Hadak verő! Mintha rám sütné fénye messze világoknak, melyben a költő szerint „Európa homlokán tomboltatok.”

„Oh, nagy volt hajdan a magyar! Nagy volt hatalma, birtoka: Magyar tenger vízében kunyt el Észak, Kelet s Dél hulló csillaga!”

Most is ti, megmaradt magyar vér! Ámbár haróltve szövetséges társatokkal, most is közel jártok már, hogy Európa homlokán tomboljatok.

Mai híreink a következők:

A szerbek betörését visszavertük.

Eszék, szept. 14.

A szerb csapatok betörése a Szerémségbe az ottani lakosságot a sükségesnél nagyobb mértékben hozta izgalomba. A szerbek első, vasárnapi kísérlete a Száven átkelt divízió teljes megsemmisítésével végződött. Egyszer és mindenkorra hangsúlyoznunk kell, hogy a Szerémségben annyi katonánk van, amennyi a szerbek mindennemű támadásának visszaverésére bőven elégséges és hogy a tíz- vagy tizenöt ezer főnyi szerb csapatok betörései nem tekinthetők másnak, mint nyugtalanítási kísérleteknek és a szerb sereg offenzívájáról ezekkel a támadásokkal kapcsolatban szó sem lehet. Hangsúlyoznunk kell, hogy a zimonyi, mitrovici és rumai hatóságok kifogásait nál működnek és a posta- és távirádszolgálat zavartalan.

Vukovár, szept. 14.

Az itteni katonai parancsnokság közlése szerint Zimony városára vonatkozóan mindennemű veszély megszűnt, amennyiben csapataink a szerbeket az egész vonalon a Száva táloldalára kergettek.

Zimony, szept. 14.

Vukovic dr. rendőrőrnök visszatért Zimonyba és ismét elfoglalta állását. A városban a legteljesebb nyugalom és rend uralkodik s a katonaságba vetett rendfelfelület növeli azon tény, hogy a vasutközlekedés Ujvidék és Zimony között most már ismét menetrendszerűen történik.

Északi offenzívánk sikerei.

Husz kilométerre Lembergől. - Auffenberg és Dankl előnyomultak.

Szeptember hetedikén, hétfőn, hadseregünk nagyszerű és bátor offenzívájával kezdődött a második leMBERGI csata, amely tegnapelőtt, ezeptember tizenegyedikén, pénteken, véget ért. A nagy és nevezetes csata végeztével, a legalaposabb információk alapján, igyekszünk feltárni szituációnkat. Helyzetünk e percben egyáltalán nem rossz. Céljaink és szándékaink megvalósítása reménytelje. Elsősorban hódolat és elismerés illeti meg csapatainkat, melyek a harcokban résztvettek. Valamennyien keresztülmentek már az első leMBERGI csata rettenetős fáradságain és emberfeletti küzdelmein, mégis diadalmasan megállták mindenütt helyüket. Az elszennvedett veszteségek nem tántorították vissza őket. Napokon át harcoltak. Offenzívára szálltva, a legnagyobb lelkesedéssel mentek előre. Az offenzíva a leMBERGI csatában sikerült, de ezeket a sikereket nem lehetett teljesen kihasználni, mert északi szárnyunkat az orosz tulerő veszélyeztette. Az orosz hadsereg igen nagy tuleréje a csatatereken rendkívüli módon megnyilvánult. Az orosz hadsereg igen nagy tuleréje a csatatereken rendkívüli módon megnyilvánult. Az oroszoknak számos divízióval volt többjük. Dankl hadseregét a horzalmaz tulerő Lublinnál megállásra bírta. Ennek a tulerőnek jelentős része Rawaruskánál állt szemben velünk. Ezért kellett csapatainknak új állásokat felkeresniük.

A leMBERGI csatákban déli szárnyunk offenzívája még pénteken nagy sikert ért el. Husz kilométerre közelítette meg Lembergét. Auffenberg és Dankl egyideig szintén előnyomultak, majd az orosz tulerő miatt holpontra jutottak. Ezzel Lemberg előtti déli szárnyunk sikere kiaknázhatatlanná vált. Legelső és legfontosabb feladatunk most az, hogy seregeinket új állásokba retabilizozzuk. Alkalmat kell adni a rendkívüli szükséges pihenésre, szivásra, a csapatok tépálására, s a muníció kiegészítésére.

Az oroszok oly fáradtak és veszteségeik olyan nagyok, hogy csapataink új állásokba való elhelyezkedését nem zavarhatják. Az ellenség összezavart és megbontott csapatai miatt, nem gondolhat támadásra.

Eredeti tervünk az offenzívával az volt, hogy a Visztula mindkét partján előremenjünk. Dankl hadseregének frampoli és karaszinai győzelme, majd dussai diadala és Lubling való előnyomulása ennek a haditervek első részlete volt. Másik részlete: Auffenberg zamoscgyőzelmé. Ugyanebbe az időbe esik az első leMBERGI ütközet. Erre következett a második leMBERGI offenzíva, mely sikeres volt, de az északi szárnyunk veszélyeztetése miatt nem mutatkozott kihasználhatónak. Ilyen szituációban hadseregünknek leghelyesebb és legbürgősebb teendője új megfelelő állásokban szállár deffenzívára berendezkedni. Meg kell említenünk, hogy a harcterek az ellenségnek voltak rendkívül kedvezőek. A terep nagy kiterjedése az orosz tulerő érvényesítésének kedvezett. A harcok színhelyének erdős, hullámos, völgyes felülete az offenzívát akadályozza.

Hivatalos jelentés az északi harcokról.

A leMBERGI csatában, a grodeki műnt mentén és attól délre harcban etett haderőinknek sikerült az ellenséget öt nappal heves küzdelem után visszazoritani, tízezer orosz el fogni és számos ágyut zsákmányolni. Ez az eredmény azonban nem volt teljesen kihasználható, mivel északi szárnyunkat Rawaruskánál nagy tulerő fenyegeti és ezenkívül újabb orosz erők nyomultak úgy a Dankl-hadsereg ellen, mint az ezen hadsereg és a csatater közli területre. Tekintettel az ellenség nagyon jelentékeny tuleréjére, általános volt három hét óta majdnem szakadatlanul hősle-

sen harcoló hadseregeinket kedvező terepszakaszban gyülekeztetni és a további hadműveletekre készen tartani.

A hétfőtől péntekig tartott második leMBERGI csata újabb sikert hozott csapatainknak. A győzelmes előnyomulás kiaknázását azonban gátolta az a körülmény, hogy az oroszok Dankl és Auffenberg serege ellen óriás tulerőt vonultattak föl s a Rawaruskánál operáló seregünkkel szemben is nagy föléssleg állott az oroszok rendelkezésére. A stratégiai szempont tehát, -ehogy az irtozatos tulerők megsztolt seregeinkkel sikerrel vehessék föl a harcot, arra bírta hadvezetőségünket, hogy összegyűjtsék csapataink erejét s kellő pihenés után a szükséghez ké-

pest vonulása föl az orosz túlerővel szemben. A stratégiai szempontból megokolt visszavonulást a hadvezetőség hivatalosan is bejelentette.

Seregeink viselkedése, a csaták hosszú sora alatt, minden képzeletet fölülmul, hősként küzd mindenki s így megokolt a remény, hogy rövid pihenő után csapataink győzelmesen küzdik végig a harcot.

A mitrovicai győzelem.

Grác, szeptember 14.

A Grazer Tagespost a mitrovicai harcokról egy részlevő elbeszélése nyomán érdekes adatokat közöl. A harc szeptember 5. és 6. között éjjel fél egy órakor kezdődött. Legelőször távoli ágyudőrejt hallottunk, aminek megszokottságánál fogva nem tulajdonítottunk nagy jelentőséget. Fél négy óra körül gépfegyvertűzés is hallható volt. Magyar részről azonban még most sem történt komoly beavatkozás. Csak délelőtt tíz órakor, amikor a szerbek már állták a Szávát, vettek fel komolyan a harcot. Már a harc megkezdésekor egyes tisztjeink bámulatos kitarításukkal tüntek ki. Egy megsebesült tiszt, aki már csak négykézláb tudott mozdulni, jóval hátrább levő csapatait értesítette a szerbek felvonulásáról és erejéről.

Az osztrák és magyar hadsereg egy aránylag kis különítménye vette fel először a harcot, kétszáz lépésnyire megközelítve az ellenséget és dacára a szerbek túlsúlyának szívós harcban délután négy óráig visszatartotta az ellenséget. Négy óra felé érkeztek meg a segédcapatok, amelyek felvették a szerbekkel a főharcot. Hősi küzdelem volt ez, amely csapataink odaadása folytán három órai tusa után javunkra dönt el. Este hét óra felé a szerbek tüze egyre gyöngébb lett, mert csapataink ismételt újabb meg erősítéseket nyertek. A harc az esti órákban még rövid ideig tovább tartott, míg végre a szerbek kénytelenek voltak magukat megadni, miáltal ötezer foglyot ejtettünk. A szerbek megadása semmi esetre sem ment egészen simán. A fehér kendők lobogtatásáért mi, akik a táborban álltunk, nem voltunk észre. Tisztán csapataink érdeme, hogy ez a tizenegy óra hosszú harc a mieink oly lényeges győzelmével végződött. Csapataink a legutolsó emberig oly hősiességet és kitarítást tanúsítottak, amilyenre kevés példa lesz. A küzdelem nagyon nehéz volt és ezért a győzelem hadseregünk dicsőséges történelmében új fényes lapot jelent. A szerbek becsülettel harcoltak ebben a csatában és igaztalanok lennének, ha harcmódorukat ellélnők.

Belgrád romokban.

A „Corriere della Sera“ harctérre köldött tudósítója jelenté Nishből, hogy ő tegnap Belgrádban járt. A belgrád-niszi országot tele belgrádi menekülőkkel, akik nem mernek hazatérni, attól tartva, hogy az osztrák-magyar sereg minden órában folytatja a bombázást. Azt mondja, hogy a korábbi bombázások miatt Belgrád teljesen elhagyott város. Az üzletek, kávéházak, vendéglők mind zárva vannak, a periferiákon lévő kivitellével, hová nem jutottak a

bombák. Igen sok ház teljesen romokban hever. A legtöbb kő a Kalimegdán- és a Száva-utca szenvedték. A kősek is megromlódott, három bomba csapott bele. Az első a kerületi teraszot tette tönkre, a másik a palota tetőjét s a harmadik a király fogadószobáját.

Az ujszerbiai lázongások.

Macedóniából ideérkezett jelentések szerint a helyzet ott rendkívül komoly. Egy hét óta állandóan kisebb-nagyobb összeütközések történnek a szerb katonaság és az elégedetlen macedónok között. Kóprül környékén a múlt hét folyamán hét óra hosszú tartó ütközet volt, szerb sorkatonaság és a főkelet macedónok között. Kumanovo, Perleps és Monaszir környékén szintén naponta vannak az összeütközések. A lakosság elkeseredésére elérte a tetőpontját, egy általános forradalom csak rövid idő kérdése. A bolgárokat végzetlenül elkeserítette a szent agent provokációk működése, akik egy egészen új módot találtak ki a bolgárok öldözésére. A múlt hét folyamán négy előkelő bolgár kereskedő leveleket kapott Pawlow bandavezér aláírásával. A leveleiben az volt, hogy álljanak készen mert néhány nap múlva általános forradalom fog kitörni. Aig hogy ezek a levelek megérkeztek, a szerb katonaság és csendőrség házkutatást tartott a négy bolgár kereskedőnél, természetesen megtalálták az alig pár perccel előbb érkezett leveleket, a kereskedőket letartóztatták és reggelre stábirális uton agyonlőtték. A bolgárok jól tudják, hogy ezeket a leveleket szerb hatóságok küldték a bolgár kereskedőkhez csak azért, hogy okot találjanak a bolgárok kivégzésére és vagyonuk elkobzására.

Német aviatikusok munkában.

Berlin, szeptember 14.

Turini jelentés szerint Chantillyben két német aviatikus motorhiba miatt kénytelen volt leszállni. Mind a kettő a franciák fogságába került.

Troyesben egy német aviatikus szerdán 2000 méter magasságból több bombát dobott a pályaudvarra, a hol rejteneves pánik támadt. A bombák nagy károkat okoztak.

Troyesben oly nagy lett az ijedelelem, hogy később francia aviatikusokra is rálőttek, mert németeknek tartották őket.

A Liberté jelenté, hogy a német aviatikusok a francia csapatokra füstbombákat dobnak le, hogy a német tűzérőseknek megmutassák, merre masirozik az ellenség.

Hindenburg tábornagy újabb győzelme.

Berlin, szept. 14.

Hindenburg tábornagy a kelet-poroszországi orosz sereget több napl harc után teljesen megverte. Az oroszok visszavonulása vad meneküléssé fajult. Hindenburg tábornagy az ellenség üldözése közben már állépte a határt és eddig több mint 10.000 sebesül-

letlen foglyorról, nyolcvan ágyú, számos gépfegyver, légi és egyéb jármű zsákmányokról tesz jelentést. A hadizsákmány nőitön-nő.

A németek újabb győzelmei.

Berlin, szept. 14.

A nagyvezérker közli, hogy a nyugati harcszínleteren, a hadműveletek, amelyekről részleteket a hírvánosságra hozni még nem lehet, új csatát eredményeztek, amely kedvezően alakult.

Az ellenség által az eszközök vélogatása nélkül terjesztés és reánk kedvezőtlen hírek valótlanak.

Belgiumban, Antwerpenből három hadosztály kirohanást kísérelt meg, melyet azonban visszavetettünk.

Kelet Poroszországban a helyzet nagyon jó, az orosz hadsereg teljesen szétesővéva menekül. Eddig legalább 150 ágyút és 20-30.000 sebesültelet foglyot ejtettünk. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung írja: Az új nagy csata mintegy 120 kilométernyi fronton folyik. A franciák balszárnyán állnak az angol csapatok. A franciák azon feltevése, hogy a német csapatok Párist börtől jobbra hagyják el, illuzióvá vált.

A csata vonata Páristól északra kezdődik és Marneig halad, áthalad Viry helyiségre, mely a francia front legkeletibb pontja és délkeletről Chalouenig terjed, a Chalouenől északra levő Marne vonalat seregeink már állítják.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 15. Kedd. Róm. kath. Nikomed vt. Protestáns Nikomed vt. Görög Orosz szept. 2. Mán. Nap kel 5 óra 36 percor, nyugszik 6 óra 13 percor.

Időjárás. Változó, szeles, hűvös és jobbra csapadékos idő várható. Sürgönyprognózis: szeles, hűvös, sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet: 14,8 C.

Károlyi Mihály gróf és társai hadifoglyok. Károlyi Mihály gróf amerikai utórságtól — amint már megittuk — Károlyin kívül Zilán Gy. István és Friedl. István már hosszabb idő óta Bórdóban vannak mind internálva. Most újabban azt a sajnálatos hírt kaptuk, hogy a b'or csoportnak többi tagjai közül Buza Barna és Héderváry Lehel is hasonló sorra jutott. B'orab s B'orab akk'it magyabb kora és főz az interparlament'is békekonferenciákon való többzörös rész lement meg a ól, hogy a társaihoz hasonló helyzetbe kerüljön. Barabás most urban van hazafelé, jelenleg Kölnben tartózkodik, már pár nap múlva személyesen fogja elmondani tapasztalatait.

Vadat kér a Vöröskereszt. A Vöröskereszt egylet budapesti igazgatósága meeszemend gondokkal főrekszik arra, hogy a sebes'lek izletts, egészségi állapotuknak megfelelő ételhez jussanak. Már a vadászterületek tulajdonosaihoz, a vadászokhoz intézeti felhívást a v-

rosi tanács után, hogy az elejtett zsákmány egy részét adják a sebesült katonák részére. A vad huztudvalevőleg igen könnyen emésztelhető és a súlyos betegek is veszemélk'it fogyasztják. Jó szolgálót tesznek a vadászok, ha vadpacsenyéből traktálják a sebes'leket, hiszen ma ugyis nehezen és rosszul lehet értékesíteni az elejtett vadat, mert a külföldi szállítás szűnetel.

Hazafias magyar harci kabaré. Szombaton és vasárnap este az „Oltion“ kávéházban a szegedi színház első rendű tagjai hazafias magyar harci kabarét rendeznek. Szünet kerülnek: tréfák, párjelene. tek, egyvelegek, kurcudalok, csunlék, mókák és aktuális bakanóták.

Sirius időjósata. A kiváló Sirius szerint az időjárás szeptemberben elég szépnek ígérkezik. Szaraz és szép időre van kilátás. Nagyobb esőket jóval Sirius szeptember 25. és 29. ike körül, sőt ezekben a napokban zivataros eső is várható. A levegő is fog hűvös, aztán ismét szép és hosszú ószre van kilátás, egészen október 15-ig.

Dr. Süz Ferenc szeptember 15-től Megyeház-utca 3 sz. alá, (Fodor-házba) költözik.

Diadalmas harcok a Stry folyó mentén.

Egy Makóra érkezett sebesült elbeszélése.

Egyik Makóra érkezett katona következőket mondotta el nekünk az oroszok ellen vívott harcokról:

— A mi ezredünk már napok óta jól fedett álsókben volt elhelyezve Galicában, mikor most legutóbb parancsot kaptunk, hogy nyomuljunk előre Lemberg irányában a Stry folyó mentén. Előzőleg heves ágyudörgést hallottunk abból az irányból amerre mennünk kellett amiből tudtuk, hogy tűzérőseink harcban állnak orosz tűzérőseggel. Szűnet nélkül meneteltünk, leginkább a késő esti órákban, de miután az ágyúk dörög mind távolabbról hallatszott, azt következtettük ebből, hogy a mieink erősen szorítják az ellenséget. Tisztjeink beszélgetéséből tudtuk azt is, hogy mi kezdünk a támadást, még pedig nagy reményességekkel. Később már sebesülteket is szállítottak mifőlők s ezek mondták, hogy ágyúvéseink borzalmas pusztításokat okoztak az ellentérek s védelmi pozíciók már nem sokat használnak nekünk. Orosz foglyokat is láttam kísérni, még pedig nagyon sokat, akik csendes nemtörődomséggel haladtak egy másik magyar ezred néhány katonájának szorongyai között. Természetesen teljesen fegyvertelenek voltak s arcukról, bágyadt tekintetükről láttuk, hogy nagyon el vannak csigázva, nagyon éhesek s azt gondolom, hogy egy fél ételért még a lelküket is eladták volna.

Sietve tovább meneteltünk s négy órai menetelés után megérkeztünk a küzdelem színterére. Ez Stry városától északra volt, azt hiszem, most bizonyosan nem tudom megmondani, a Dnyeszter fölött, körülbelül kétfőhárom kilométerre voltunk attól a helytől, ahol fölveszi a Stry folyó. A harc itt már nagyon heves volt. Szüntelenül dörögtek az ágyúk, ropogtak a gépfegyverek s minduntalan fölhangzott a mieink diadalmas hurrákiáltása, ami mindig egy-egy jelentősebb orosz pozíció elfoglalását jelentette.

Egy ideig a távalékban voltam, csakhamar azonban parancsunk ér-

kezelt a további előnyomlásra s alig egy órai gyors menetelés után belekerültünk a közvetlen tűzvonalba. Egy ideig fedett állásokból lövöldözünk az ellenségre, de ez nem igen tetsző a bakáknak. Amint láttam, ők sokkal inkább szeretnek szuronyvégre menni, ahol nincs tákarás, nincs fedő állás, ahol a testi erő, az ügyesség és személyes bátorság döntik el a harcot. Igaz viszont, hogy az oroszok meg éppen ezt nem szeretik s ha csak lehet, kikerülik. Ugy láttuk, hogy nagyszámu ellenség fekszik előttünk. Azt föltétlenül meg tudtuk állapítani, hogy többen vannak mint mi, bár azt nem láthattuk, hogy fölünk távolabbra mi történik, csak sejtettük, hogy fölünk jobbra és balra nagyon hosszú vonaton rendkívül kemény harcok vannak s különféle jelekből megértettük, hogy a miénk kitűnő pozíciókból lövik az ellenséget.

Csakhamar mi is elhagytuk eddigi állásainkat s míg a hátunk mögött a tüzeink fedeztek bennünket, óvatosan haladtunk előre, majd megint takarásokat csináltunk magunknak. Hosszu ideig tartott ez az óvatos előretörtetés s közben előtűntek és a hátunk mögött mint a jégeső hullottak le az orosz golyók, melyek alig tettek kárt bennünk. Egyszerre csak fölhangzott a rég várt vezényező:

— Feuer einstellen! Bajonét auf! Sturm!

Mintha villanyáram futott volna végig sorainkon. Az oldalgyeverek egy szempillantás alatt fölserültek a puskacső végére s a következő percben szélvész módjára rohantunk a most már alig pár száz lépésre távol lévő orosz gyalogság állásai felé. Jötték ugyan felénk a srápnokok is, de messze mögöttünk estek le, valahol a régi állásuk közelében. Ugy látszik, az orosz tüzesség csak akkorára tudta jól belőni ágyúit, mikor mi már szuronyt szegőzve hánytuk ki a gyalogságot sáncarkai-ból.

A mi támadásunk rövid volt, de annál hevesebb és eredményesebb. Három órai harc után visszavonultak. Hogy hova, merre mentek, azt nem tudom, mert közben egy golyó kaptam a balkaromba s a költöző-hegyre, onnan Makóra szállítottak. A harctéren levő katonáink vitéségéről sokat lehetne beszélni s bár az oroszok nagyon sokan vannak, szinte lehetetlennek látszik, hogy nekünk ellent tudjanak állni. A táborban sokszor hallgattuk magarangu tisztjeink beszélgetését, akik kizártan tartják, hogy offenzívánk ne hozzon örvendős eseményeket. Lemberg kiürítéséről is sokat hallottam. Vezetőink nem lepődtek meg rajta, hanem természetesen találták s úgy mondják, hogy ez a képzelt diadal fogja megsemmisíteni az oroszokat, akik ezzel egy régóta gondosan előkészített kelepécékbe jutottak.

A város ügyei.

Közgyűlés a városnál.

Makóváros képviselőtestülete ma délelőtti tartotta augusztus havi rendes közgyűlését, amelyen igen sok tárgy szerepelt azért, mert sem június, sem július hónapokban rendes közgyűlés nem volt.

A közgyűlést G. Galambos Ignác polgármester délelőtti 9 órakor nyitotta meg és daczára a sok tárgynak, a képviselőtestület gyűlése délelőtti fél 12 órakor már véget ért.

Napirend előtt az előző polgármester szép, hazafias beszédben emlékeztet a hadba vonult fiainkról, akik a hazáért vértököt hullatják.

A polgármester megnyitó beszéde a következő:

Mielőtt tanácskozásunk megkezdődne, meg kell emlékeznem azon világrondító eseményekről, amelyek utolsó közgyűlésünk óta a világot lángba borították.

Állami életünkre és létünk megsemmisítésére törekvő ádáz ellenségeink évek óta mesterkölten s gondosan előkészített tervszerűséggel, megfontoltsággal és megsemmisítésünkre törekedve, egy olyan harcba kényszerítettek, amely létünk és nem létünk kérdéséről volt szó s melytől jövődönk, állami életünk és mindendünk függ.

Az óriási vérbeli és anyagi áldozatok felett érthető fájdalom és elöregülés érzetével, — de mégis a magyarok Mindenható nagy Istenébe vetett erős hit és bizalommal, — harcra edzett fiainknak, a világot bámulatba ejtő önfeláldozó áldozatkészségében, de legyőzhetetlen szövetségeseinknek odaadó hűségével és mindkettőnknek rejtetlenül harszó lelkesülésében, valamint abban, hogy — ha voltak is a magyar állam fiai között nézeteltérések a politikai változások, — a veszély idején, mint egy ember, egy cél és törekvéssel szállunk a Haza védelmére, — reményi a bizalmat helyezve, bátran nézhetünk a ma még fellegbe borult jövődől, igaz hitünk bizalmával remélve, hogy az igazságnak győznie kell, ezen ezer éves magyar államunk dicsőségétől megőrzéséért nagyságában és állami önállóságában élni kell a legvégzetelig.

A hazai áldozatkészségből városunk is kivette az őt megillető részt, gyermekeink vérzenek a város anyagi áldozata is számottevő. De hozzuk emez áldozatokat édes Hazánkért zokszó nélkül és nemes áldozatkészséggel azon biztos hit, remény és tudatban, hogy az áldozatokat Hazánkért, annak jó dő nagysága és hatalmáért hozzuk és hogy ezen áldozatok bőven kárpótlást nyernek a háború dicsőséges bevégezése és életünkre törő ádáz ellenségeink megalázása utáni általános fellendülésben.

Az érdekesebb tárgysorozat pontokból az alábbiakban számolunk be:

Tudomásul vette a képviselőtestület a magyar királyi miniszterelnökség értesítését, amely szerint a király a város közönségének Ferenc Ferdinánd főherceg és neje Hohenberg Zsófia hercegnő gyászos elhunyt alkalmából kifejezett részvét nyilatkozatáért meleg köszönetet mondott.

Nemes László és több képviselő indítványára a Dmke. Internátusa előtti terep egyhangu határozattal Ferenc Ferdinánd térnek nevezte el. A hadba vonult városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetését a képviselőtestület a miniszterelnök által kibocsátott rendelet szerint állapította meg és kimondta Gerő Géza és Szűcs József indítványára, hogy azoknak a díjnokoknak és fogyasztási biztosítottnak, akiknek családja és zűlei állami támogatásban nem részesülnek, a fél fizetését utalványozza.

Az iskolai költségvetéseket a közgyűlés a tanács előterjesztése alapján állapította meg.

Kimondotta, hogy a miniszterileg jóváhagyott hirdelési szabályrendelet végrehajtását a háboru tartama alatt nem kívánja.

Vértán Endre indítványára elhatározta a képviselőtestület, hogy a csanádmezei árvaház megszűnése folytán visszakapott 60 ezer koronából gyermekvédelmi alapot létesít s egyelőre a kamatokat tőkésíteni fogja.

A közügyi ellátást és segélyszabályrendeletben állapította meg s kimondta, hogy jövőben a segély megaszavazása előtt, a segélyező viszonyaira nézve az illető kerületbeli képviselők közül legalább kétfő meghívandó.

A városi tölédek egy részének haszonbérbe adását jóváhagyta és az 1913. évi zárszámadásokat elfogadta s a számadóknak a felmentvényt megadta.

Jóváhagyta a képviselőtestület a tanácsnak a havi segélyekre vonatkozó határozatát és azt, hogy többeket a szegénymenházba fevert.

Szűcs József a marosi fürdő építést és javítását költségei ügyében interpellált. A képviselőtestület vizsgálatot rendelt el és annak folytatására dr. Bán Zsigmond főügyész előktele által bizottságot küldött ki.

Jóváhagyást nyert a makói gazdasági egyesület részére megszavazott évi 250 korona segély folyósítására az egyesülettel kötött szerződés.

A virilis képviselők 1915. évi névjegyzékének egybeszerzésére dr. Bán Zsigmond előktele által Sankovics János és Diószilágy Sándor küldetnek ki.

Elrendelte a képviselőtestület a felmerült munkálatok költségeire szükséges 15 ezer koronának az 1915. évi háztartási költségvetésbe leendő felvételét.

Végül az egyik árvaszéki tölék helyettesítésével, aki katonai szolgálatot teljesít, Barna Mihály birtonnyelvántartót bízta meg.

Eckhardt Vilmos
kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb parcellákban bérbeadó.
Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(591)

80. fejezet.

A csárdás.

A vándor komédiás csapat átment Velencébe, innen M^oanába, Milánóból Florencbe és Flórencből Rómába. Amerre megfordultak — Márta mindenütt dicsőséget és pénzt szerzett a társulatnak.

Velencében hiába kutatta édes anyját, hiába sétált naponia huszszor is végig a nagy kanális mentén és a Szent-Márkus téren, anyját nem lelta.

Ez egy kissé buskomorra tette a gyermeket.

Még jobban is neki adta volna magát a bánulásnak, ha Pietro Luczia mellett élnincsenek. De a komédiás pár győzte szóval. Gyöngéd szeretettel vigasztalták a világban bolyongó gyermeket s éppen úgy, mint a gellérthegyi szövetségeseik, mesterségesen kényeztették.

Udvarlók százával ostromolták. A feslő bimbóhoz hasonló szép magyar leány méltó felhárust költött mindentel.

Pietro azonban valóságos sárkány módjára örködött: Márta feleit.

— Kisasszony, mondá Márta nek szántalanszor, tanulja meg és boldog ne feledje, hogy a komédiások Olaszországban éppen úgy, mint bárhol a világban semmire sem bicsküllik. Csak a szerelmére vágyanak, pénzért ékezerék, lakásokért, fogatokért; de a jó társaságok nem fogadják be, lenézik, megvetik őket. Amikor tehát a cirkusz öltözőjében dugaszdag urak azt mondják önnek „szeretem”, annyit tesz, mintha kérdeznék: erényednek mi az ára? ... Márta kisasszonynak nincs szüksége erényét áruba bocsátásra. Szűlei gazdagok s míg hazakérül, mi ellátjuk minden jóval, amire szüksége van. A hovesen udvarló látogatókat utasítsa vissza erélyesen, legyenek azok grófok vagy hercegek!

— Nagyon köszönöm a tanácsot Pietro ur, Eddig a magam esze után is úgy cselekedtem. Ez tudja mit tapasztaltam?

— Nos?

— Egyetlen ur sem haragudott meg reám, hanem annál erősebben udvaroltak. Már egy garmada ékszerem van. Kocsikat és lovakat is ígértek; de ezeket nem fogadtam el. Az ékszerek nagy részét is azért tartottam meg, mert nem tudom, kik küldték. Most meg az öreg Morillo herceg kínálja — a kezét. Persze én nevetem ön is, mint a többi.

— Az öreg Morillo herceg a kezét kínálja? kérdá Pietro meglepetten.

— Igen.

— Ez nagy dolog kisasszony! — Azt hiszem, ez is csak olyan beszéd, mintha azt kérdeznék: „erényednek mi az ára?”

— Morillo herceg Rómában a legelső családok egyikének a feje, többszörös milliomos és a pápa rokona.

(Folyt. köv.)

Igyon maga is
KAKUKFÜ KESERŰT!

TRACIÓVE
KORONA

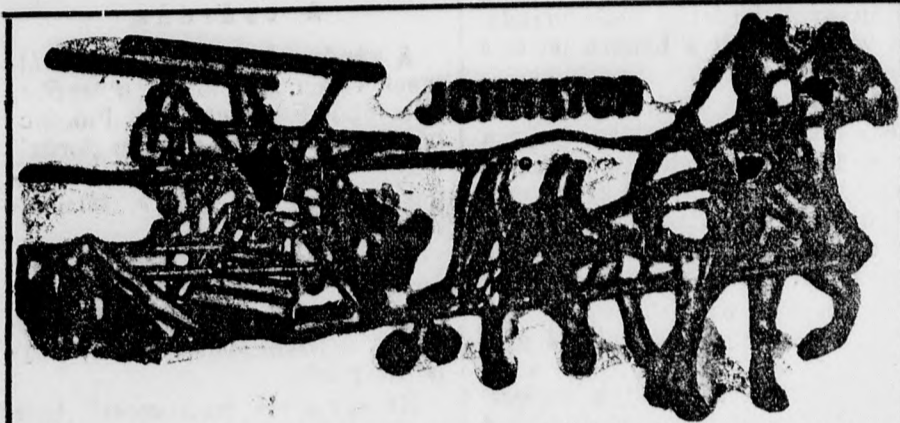
6 KISŰVEC
5 KORONA

A KAKUKFÜ GYOMORLIKÖR
nélkülözhetetlen ital gyomorbántalmaknál.

Kapható mindenütt.
Makón főraktár:
Sándor Zsigmond
gyógyszerárban.

Készíti: Kankovszky J. család

Legujabb jó hír! **Kőbányai sör!** A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári tőkésű **kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök** nagyban és kicsinyben szerezhetőek be: **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** kéveköltős aratógépek már megérkeztek és szokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyisintén már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültető is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legstírgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kéveköltő zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatú vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. - Egyúttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelttel!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Rendkívüli feltűnést keltenek

Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Makulatur-papír kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

A KI gyomorban szenved, szédülést, rosszullétet, hányási ingert érez, étvágyhiány, görcsökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle **„NOVICUM“** gyomorcseppekkel.

Sok ezer köszönőlevelét tanuskodik a Novicum háziszere áldásos hatásáról. Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a **NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.**

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszere nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működését is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácszán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid, járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcseppjeit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért.

Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A **NOVICUM** háziszere kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-gel 6 k 22 fillérért **BÉRMENYVE** szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József
Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható:
Szabados Ödön „Hunnia”
gyógyszertárában, Erzsébet-körút 56. sz.